

ACTIVITEITENOVERZICHT 2015

INHOUDSOPGAVE

Parklicht	5
Rien Renema	9
Een dwaze zomer op Frankendael	11
Nederlandse fotografie uit de collectie van Hans Kemna	23
Museumnacht	31
Waar je bent	35

PARKLICHT

8 t/m 11 januari

In samenwerking met stichting Polderlicht werd Park Frankendael begin januari de unieke setting voor een gratis toegankelijke tentoonstelling van zestien lichtinstallaties en -sculpturen. De lichtkunstwerken waren verspreid over het hele park en in Huize Frankendael zelf te vinden. Opvallend was de aandacht voor *old skool*-technieken als neon, TL, overhead-projectoren, gloeilampen, en diaprojecties. Bezoekers gingen met een plattegrond op ontdekkingsstocht en wandelden zo door het historische park van kunstwerk naar kunstwerk. Onderliggend thema was de spanning tussen natuur en cultuur.

Kunstenaars: Leonard van Munster | Esther Hoogendijk | Hans Runge | Joris Strijbos |
Wouter Kops | Nicky Zwaan | Egied Simons | Paul Baartmans | Robert Roelink | Jeroen
Werner | WSVG (Willem Sjoerd van Vliet & Fleur van Greuningen) | Arno Scheper | Bas
Peeters | Diana Ramaekers | Driessens & Verstappen | Yarre Stooker

Bezoekers: 250

RIEN RENEMA

8 januari - 31 mei

Op 1 januari 1991 nam beeldend kunstenaar Rien Renema het besluit om elke dag een tekening te maken. Sindsdien voorzag hij iedere tekening van een datum en een nummer. In de loop der tijd ontwikkelde Renema's stijl zich gaandeweg van figuratief tot steeds abstracter. Van de meer dan twintig jaar die de serie inmiddels bestrijkt, was in Huize Frankendael een selectie te zien. Iedere tekening is door de kunstenaar sindsdien voorzien van een datum en een nummer. Deze ontwikkeling is te volgen in de tentoonstelling die Frankendael Foundation aan het werk van Renema heeft gewijd.

Bezoekers: 795

EEN DWAZE ZOMER OP FRANKENDAEI

31 mei - 8 november

In de zomer van 2015 groef Huize Frankendael in zijn Romantische ziel. De achttiende en negentiende eeuw herleefden door het plaatsen van *folly's* in het park. De tentoonstelling was het vervolg op de succesvolle tentoonstelling *Zomeren op de buitenplaats* op Buitenplaats Beeckestijn het jaar ervoor.

Folly's waren in de achttiende en negentiende eeuw bizarre bouwwerkjes zonder duidelijke functie, die de aanleg van tuinen verfraaiden en uitnodigden tot spelen, maar die door hun verschijningsvorm ook het menselijk bedrijf deden overdenken. Ook in Park Frankendael bevindt zich nog altijd een folly die dateert uit de jaren 1800-1821. In dit gebouwtje, dat later tot ruïne werd omgebouwd, vertoonde zich af en toe een kluizenaar in de vorm van een pop of bediende.

Een deel van de hedendaagse folly's die te zien waren op Beeckestijn, is doorgereisd naar Frankendael. Voor *Een dwaze zomer op Frankendael* breidde Frankendael Foundation deze selectie uit met een performance van Inti Hernández, een werk van Atelier van Lieshout, een geluidskunstwerk van Job Koelewijn en werk van studenten van de Amsterdamse Hogeschool voor de kunsten. Allen toonden in Park Frankendael hun eigen interpretatie van dit bizarre cultuurverschijnsel. Chikako Watanabe bijvoorbeeld gebruikte

de typologie van het Japanse theehuis om een constructie te bouwen die slechts voor honden toegankelijk is, terwijl Berend Strik door middel van een roestende, zwevende kluizenaarshut thema's als schoonheid en eeuwigheid aanroert. Met zijn performance *Shared Experience* creëerde Inti Hernández, door de vloerpatronen van zijn ouderlijk huis op Cuba in het zand te stempelen, een imaginair huis, en reflecteerde zo op processen van migratie en ontworteling. Zoals folly's in de negentiende eeuw dienden ter verwondering en reflectie, hoopte Frankendael Foundation hetzelfde bij de huidige bezoeker teweeg te brengen.

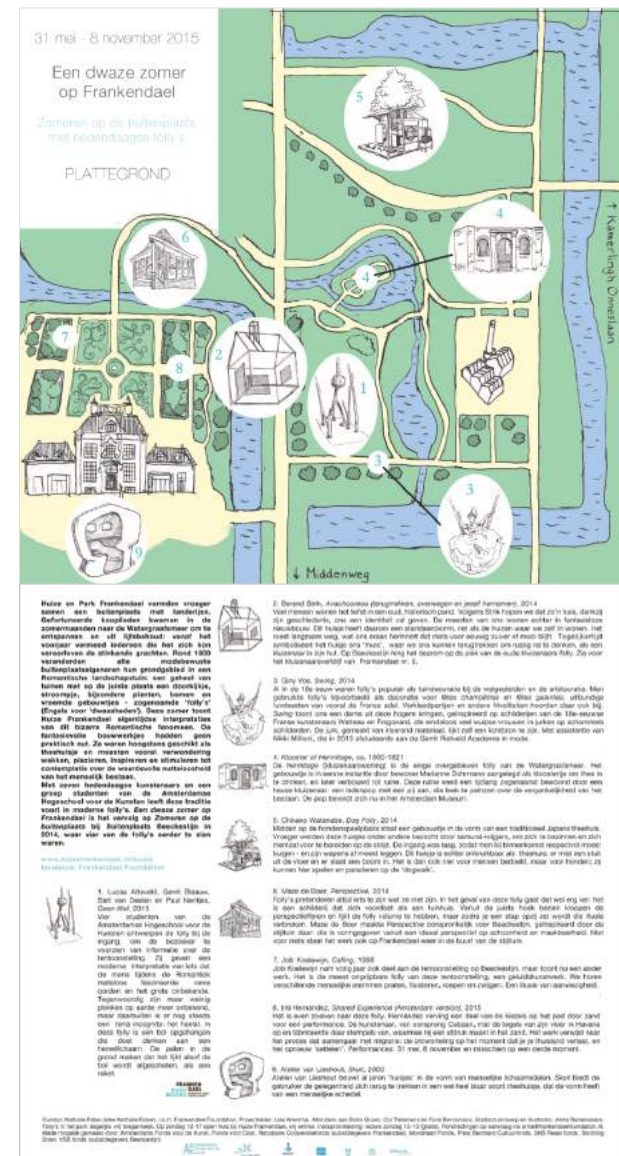

>>>> p. 10: Giny Vos, *Swing*, 2014 | >>> p. 12: Maze de Boer, *Perspective*, 2014 | >> p. 14: Chikako Watanabe, *Dog Folly*, 2014 | > Chikako Watanabe, *Dog Folly* / Inti Hernández, *Shared Experience*

De tentoonstelling werd verder in zijn historische context ingebed dankzij de presentatie *Triomfbogen en obelisk* door Lisa Wiersma, docent kunstgeschiedenis aan de UvA en projectleider van *Een dwaze zomer op Frankendael*. Op 23 augustus gaf zij een goed bezochte lezing over de vele folly's die in de achttiende eeuw in de Watergraafsmeer te vinden waren, en die in de loop der tijden verdwenen, tot alleen de folly van Huize Frankendael overbleef. Tijdens deze lezing presenteerde zij tevens het resultaat van haar onderzoek naar deze folly, die wel bekend staat als de ruïne, maar oorspronkelijk als klooster bedoeld was. De lezing werd afgesloten met een performance van *Shared Experience* door Inti Hernández.

Met *Een dwaze zomer op Frankendael* werd een uitzonderlijk groot publiek bereikt, doordat de werken in het openbaar toegankelijke park opgesteld stonden en dagelijks te bezichtigen waren. Informatie over de werken was te verkrijgen op vier punten bij de ingangen van het park, waar bezoekers een gratis plattegrond konden meenemen.

Na afloop van de tentoonstelling is het werk *Anachoorreo* (terugtrekken, overwegen en jezelf hernemen) van Berend Strik voor Park Frankendael aangekocht door de gemeente Amsterdam. Inmiddels heeft het werk een permanente

plaats gekregen boven de gracht rondom Huize Frankendael.

Kunstenaars: Inti Hernández | Chikako Watanabe | Giny Vos | Job Koelewijn | Maze de Boer | Berend Strik | Atelier van Lieshout | studenten van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Bezoekers: 2117 in Huize Frankendael, geschatte extra bezoekers in park 7000

<< p. 18: plattegrond *Een dwaze zomer op Frankendael*

>>> p. 21: Berend Strik, *Anachooreoo (terugtrekken, overwegen en jezelf hernemen)*, 2014

Die nephuisjes in Park Frankendael zijn even vreemd als intrigerend (***)

27-08-15 11:32 uur – Bron: Het Parool

Maze de Boer: Perspective (2014). © Lisa Wiersma

RECENSIE

De Watergraafsmeer had vroeger tientallen folly's, gebouwen die puur bedoeld waren als decoratie van buitenplaatsen en vaak niet bewoonbaar waren. In Park Frankendael zijn er deze zomer weer een aantal neergezet door kunstenaars. Dat levert de nodige vreemde ervaringen op.

De Watergraafsmeer, drooggelegd in 1629, was in de loop van de zeventiende en achttiende eeuw een geliefde locatie voor buitenplaatsen van rijke Amsterdammers, die 's zomers de stinkende stad ontvluchtten.

En aan het eind van de achttiende eeuw was zo'n buitenplaats niet compleet zonder een folly: een gebouw, meestal niet al te groot, dat geen duidelijke functie heeft, maar bedoeld is als decoratie. Wandelaars konden zich verbazen over een vreemde bouwstijl of denken aan lang vervlogen dagen bij het zien van een nepruïne.

Bijna al die buitenplaatsen zijn verdwenen, net als de tachtig folly's die her en der in de Watergraafsmeer stonden. Op één na. Midden in Park Frankendael staat een gebouwtje zonder dak op een klein eiland, dat een beetje verscholen in het park ligt. Het werd in het begin van de achttiende eeuw gebouwd als nepklooster. De eerste bewoner, Marianne

Folly's

Ons oordeel: ★★☆☆☆

Waar: Park Frankendael

Te zien: tot en met 8 november

Dohrmann, dronk er thee. Later werd het 'verbouwd' tot ruïne.

Deze zomer heeft dit gebouwtje gezelschap gekregen van een aantal hedendaagse folly's. Atelier van Lieshout is vertegenwoordigd met Skull, een polyester kamer in de vorm van een schedel, waar de bezoeker zich kan afzonderen van de buitenwereld. Eigenlijk is het een soort bureautje, met een bank en een werkblad. De plaatsing vlak voor Huize Frankendael is niet gelukkig; het werk lijkt vooral te functioneren als blikvanger voor de rest van de tentoonstelling.

Hondenhuis of kinderplek

Chikako Watanabe maakte midden op de hondenspeelplaats een gebouwtje dat lijkt op een traditioneel Japans theehuis. Samoerakrijgers bereidden zich in zulke huisjes voor op de strijd. De ingang was laag, zodat ze nederig moesten buigen voordat ze naar binnen gingen. Maar de folly van Watanabe heeft geen ingang en er staat een boom in. Het is een huisje voor honden, die hier hun poot tegen de boom kunnen optillen. Al wordt het tijdens ons bezoek meer gebruikt door kleine kinderen, die zich gemakkelijk door een van de open ramen kunnen wurmen.

Maze de Boer maakte een geschilderde constructie met vlakken en bloemen, Perspective. Als je op de goede plek gaat staan, verschijnt plotseling een paviljoentje voor je ogen.

Giny Vos laat een pop in een weelderige achttiende-eeuwse jurk door de bomen schommelen. Daarmee appelleert ze aan de hoogtijdagen van de folly, toen er uitbundige tuinfeesten werden georganiseerd door de adellijke klasse.

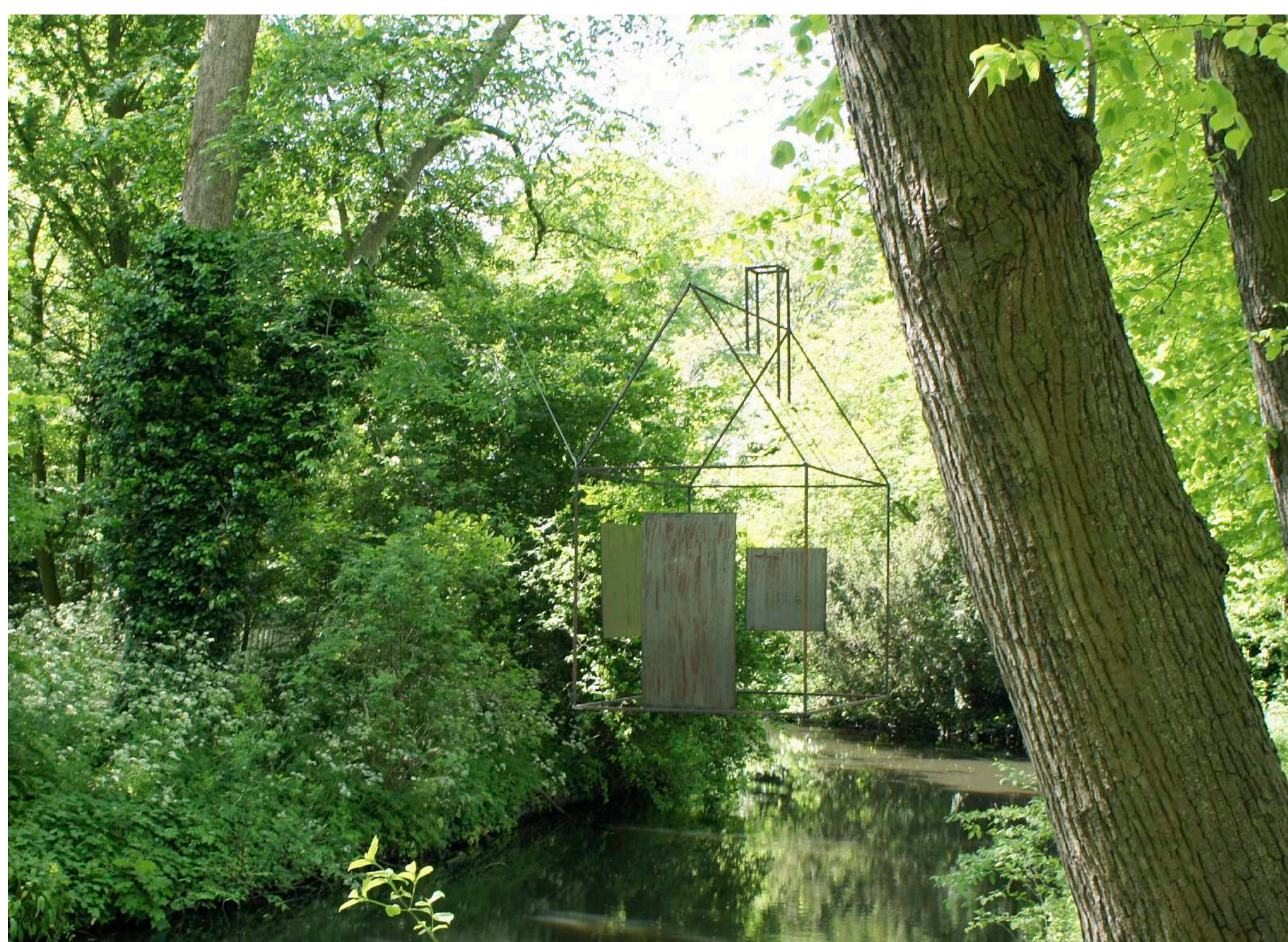
Een jonge, neuriende bruid

Het meest ongrijpbare werk is van Job Koelewijn, lezen we in een toelichting: een geluidswerk met verschillende menselijke stemmen. Op de bewuste plek loopt een jonge vrouw in een lange witte jurk heen en weer. Ze zingt zachtjes, neuriert een liedje. Maar plotseling is de betovering van het moment verbroken: de vrouw blijkt geen onderdeel van het kunstwerk te zijn, maar een bruid die even pauze heeft genomen van een fotoshoot. Het werk van Koelewijn is niet te horen vanwege een technische storing.

De beste bijdrage is van Berend Strik, die van ijzer een archetypisch huisje maakte dat boven een sloot lijkt te zweven. Eigenlijk is het een negatieve vorm: de muren zijn transparant, deur en ramen zijn massief. Een illusie van geborgenheid, die langzaam wegroeit. Daarmee is het een klassieke folly, die, zoals tweehonderd jaar geleden werd beschreven, 'den denkenden wandelaar genoeg, en stof tot peinzen' geeft.

(Door: Kees Keijer)

HET PAROOL. ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN.

NEDERLANDSE FOTOGRAFIE UIT DE COLLECTIE VAN HANS KEMNA

20 september - 8 november

Na de succesvolle samenwerking van 2014 (*Wenn wir dich nicht sehen, siehst du uns auch nicht*, met werken uit de collectie van Reyn van der Lugt) ging Frankendael Foundation opnieuw een samenwerking aan met de fotografiebeurs *Unseen*. Ook in 2015 werd fotografie uit een privécollectie getoond, dit maal van Hans Kemna. Huize Frankendael, reeds in de achttiende eeuw het

buitenhuis van kunstliefhebber Jan Gildemeester Jansz, zet met deze tentoonstelling de prille traditie van het tonen van kunst uit privécollecties voort.

Hans Kemna, vooral bekend als pionier van de Nederlandse casting, is een groot liefhebber en kenner van fotografie, en werkt al geruime tijd nauw samen met *Unseen*. In de jaren negentig van de vorige eeuw begon hij zelf te verzamelen. Over een periode van meer dan twintig jaar stelde Kemna zo een privécollectie samen van honderden werken.

Kemna's verzameling omvat werken van internationaal vermaarde fotografen als Wolfgang Tillmans en Nan Goldin, maar ook Nederlandse fotografie van o.a. Rineke Dijkstra, Inez van Lamsweerde en Elspeth Diederix. Voor deze tentoonstelling maakten Kemna en curator Xander Karskens een selectie van Nederlandse fotografie. De mens, een belangrijk thema in Kemna's verzameling, stond in ook deze selectie centraal.

De werken vormden bij elkaar een rijke visuele variatie op het menselijke portret. In elke kamer in het buitenhuis lag het accent op een andere kwaliteit binnen de fotografie, bijvoorbeeld het thema jeugd met werk van o.a. Rineke Dijkstra en Hellen van Meene of zwart-witopnames met foto's van bijvoorbeeld Ahmet Polat en Han Singels. Van Jasper Groen toonde Kemna enkele acteurs die in opdracht van hem zijn gefotografeerd. Daarnaast zijn werken te zien met een meer poëtische zeggingskracht, van

onder meer Daan van Golden en Viviane Sassen. De tentoonstelling maakte in zijn geheel niet alleen Kemna's interesse in fotografie zichtbaar, maar gaf ook een inkijkje in zijn ziel.

Kunstenaars: Viviane Sassen | Inez van Lamsweerde & Vinoodh Matadin | Elspeth Diederix | Carla van de Puttelaar | Jan Schaper | Hellen van Meenen | Céline van Balen | Rineke Dijkstra | Emiel van Moerkerken | Koos Breukel | Ahmet Polat | Albert van Westing | Paulien Oltheten | Daan van Golden | Ed van der Elsen

Bezoekers: 1240

<<<< p. 22: Ahmet Polat, *Bird Boys/Istanbul*, 2008
<<< p. 24: Elspeth Diederix, *Jeroen*
<< p. 26: Jasper Groen, *Robert*, 2010
>> p. 28: Jan Schaper, *Lijnbaanjeugd*, 1957

> opening *Nederlandse fotografie uit de collectie van Hans Kemna*

MUSEUMNACHT

8 november

Huize Frankendael maakte voor het derde jaar op rij onderdeel uit van de programmering van de Museumnacht. *Een dwaze zomer op Frankendael* en *Nederlandse fotografie uit de collectie van Hans Kemna* waren te bezoeken, evenals diverse evenementen.

Marian Cousijn (o.a. De Correspondent, Stedelijk Museum) stelde een speciale editie van Salon d'Art samen. In de grote salon ging ze met verschillende gasten in gesprek over *Nederlandse fotografie uit de collectie van Hans Kemna*. Te gast waren onder meer

fotograaf Jasper Groen en verzamelaar Hans Kemna zelf. Later op de avond nam ze de bezoekers mee op een nachtelijke tour door de tuin om de folly's in de buitententoonstelling te bekijken. De Youth Food Movement te gast in het koetshuis en verzorgde daar een voedselcafé. Verschillende influentials in de voedselindustrie werden geïnterviewd, onder wie Yvette van Boven en Gertjan Kiers. In de stijltuin voerde Inti Hernández voor de derde en laatste maal zijn performance *Shared Experience* uit. Het huis werd gedurende de hele Museumnacht door Judocus van Soest bijzonder uitgelicht met diaprojecties.

Bezoekers: 450

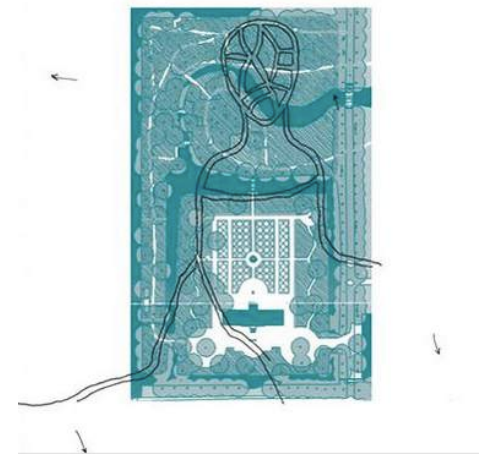
WAAR JE BENT

Doorlopend, vanaf 6 september 2015

Beeldend kunstenaar en schrijver Dorien de Wit presenteerde op Huize Frankendael de poëtische audiowandeling *Waar je bent*. Deze audiowandeling is een project waarin De Wit, door alleen tekst te gebruiken, de beleving van de bezoeker wil beïnvloeden en de bezoeker uitnodigt om op een andere manier dan gebruikelijk naar de omgeving te kijken. Daarbij zoomt ze enerzijds helemaal in op de concrete plek (bijvoorbeeld hoeveel kiezels er onder je voeten liggen) en zoomt ze anderzijds uit door te benoemen waar je bent: in een park, in een stad, in een land, op de aardbol, in een heelal. Ook staat de

vraag centraal wat een ruimte eigenlijk is, want bijvoorbeeld vogels bakenen hun ruimte af door te zingen. Zo ontstaan er onzichtbare muren in het bos, waar iedere vogel zijn territorium heeft. Een paar voorbeelden van hoe de luisteraar tijdens de audiowandeling wordt uitgenodigd om op een nieuwe manier te kijken naar zijn omgeving.

Bezoekers kunnen tijdens de openstelling van het huis op zondag mp3-spelers lenen om de audiowandeling te beluisteren, of de wandeling downloaden.

Colofon

Teksten: Anita Rademakers, Joram van Klaveren,
Lisa Wiersma, Dorien de Wit

Vormgeving: Anita Rademakers

Fotografie: Lisa Wiersma, Anita Rademakers,
Rachel Sato-Banks, Chikako Watanabe, Dorien de
Wit

